

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016390857

Дата перевірки:
27.06.2024 12:35:11 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
27.06.2024 12:38:54 EEST

ID користувача:
100011299

Назва документа: Доброштан перевірка

Кількість сторінок: 13 Кількість слів: 2339 Кількість символів: 19757 Розмір файлу: 76.00 KB ID файлу: 1016203867

8.85% Схожість

Найбільша схожість: 2.01% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1016203869)

6.67% Джерела з Інтернету 133 Сторінка 15

2.82% Джерела з Бібліотеки 28 Сторінка 15

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Кафедра правознавства та фінансів

КУРСОВА

З дисципліни «Фінанси підприємства»

**На тему: «Капітал підприємства, його склад та ефективність
використання»**

Виконала:

Студент 3 курсу

спеціальності «Фінанси банківська справа та страхування»

групи ЗНФ-21-2

Доброштан М.В.

Викладач:

Олійник Т.М.

Полтава 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти капіталу підприємства.....	6
1.1. Визначення сутності та структури капіталу підприємства.....	6
1.2. Теоретичні засади управління капіталом підприємства.....	9
РОЗДІЛ 2. Аналіз сучасного стану капіталу підприємств в Україні.....	14
2.1. Моніторинг стану капіталу торговельних підприємств України.....	14
2.2. Проблеми управління капіталом підприємств в Україні в умовах війни.....	19
РОЗДІЛ 3. Шляхи вдосконалення капіталу підприємств в Україні.....	22
3.1. Шляхи вдосконалення стану капіталу торговельних підприємств України.....	22
3.2. Шляхи удосконалення управління структурою капіталу підприємства.....	25
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

ВСТУП

Актуальність дослідження виходить за межі простого вивчення структури капіталу підприємств та оцінки ефективності його використання. В Україні, як і в багатьох інших країнах, спостерігаються постійні зміни в економічному середовищі, такі як зміни у законодавстві, політична нестабільність, технологічні інновації та міжнародні торговельні угоди. Всі ці фактори мають значний вплив на формування та оптимізацію структури капіталу підприємств, вимагаючи постійного аналізу та адаптації стратегій управління капіталом.

При цьому, українські підприємства часто стикаються з особливими викликами, такими як низька інвестиційна активність, складнощі доступу до кредитів та фінансових ресурсів, а також недостатній розвиток фондового ринку. Однак, в той же час, український ринок має потенціал для розвитку та модернізації, що вимагає пошуку нових підходів до управління капіталом для забезпечення стійкого економічного зростання та конкурентоспроможності підприємств.

Розгляд капіталу підприємства та його ефективного використання є ключовим аспектом для досягнення стратегічних цілей та забезпечення стабільного розвитку бізнесу. Оцінка структури капіталу дозволяє підприємствам здійснювати оптимальний вибір між власним та залученим капіталом, враховуючи фінансові ризики, вартість капіталу та можливості для зростання.

Підходи до управління капіталом можуть варіюватися в залежності від специфіки галузі, розміру підприємства та його стратегічних цілей. Інноваційні технології, такі як аналіз даних, штучний інтелект та блокчейн, відкривають нові можливості для покращення ефективності управління капіталом та прийняття більш обґрунтованих стратегічних рішень.

Аналіз останніх досліджень. Незважаючи на те, що проблему управління капіталом на мікрорівні досліджували у своїх роботах такі

видатні світові науковці, як Г. Беккер, Дж. М. Кейнс, Дж. Кларк, Т. Мальтус, К. Маркс, А. Сміт, Т. Стюарт, І. Фішер, Е. Шмаленбах, Т. Шульц і багато інших, їхні висновки і дослідження залишаються актуальними й на сьогоднішній день. Значний внесок у цю галузь зробили також вітчизняні науковці, зокрема І. А. Бланк, Г. В. Кошельок, В. О. Кучменко, Д. Е. Пономарьов, М. В. Рубаха, Т. М. Савельєва, О. М. Терещенко, С. А. Харчук, Р. А. Чемчикаленко та інші.

Велика кількість науковців привертається до проблеми формування капіталу та оптимізації його фінансової структури. Так, цьому питанню приділені увагу та дослідження відомих науковців, як Ф. Модільяні, М. Міллер, Ю. Бріггема, І.О. Бланка, Е. Нікбахта, Дж.К. Ван Хорна, Дж.К. Шима, Дж.Г. Сігела, С. Росса, В.В. Ковальова, О.С. Стоянової, В.М. Суторміної, Н.М. Ушакової та інших.

Метою дослідження є аналіз складу капіталу підприємств та визначення його ефективності використання з метою підвищення конкурентоспроможності та стійкості бізнесу.

Завдання дослідження включають:

1. Аналіз структури капіталу в українських підприємствах та її динаміки.
2. Оцінка ефективності використання капіталу на прикладі підприємств різних секторів економіки України.
3. Виявлення основних чинників, що впливають на ефективність використання капіталу в українських підприємствах.
4. Розробка рекомендацій щодо оптимізації структури капіталу та підвищення його ефективності в умовах українського бізнес-середовища.

Наукова новизна дослідження полягатиме в комплексному підході до аналізу структури капіталу, врахуванні сучасних тенденцій управління та впровадженні новаторських методів оцінки ефективності використання капіталу на підприємстві. Такий підхід дозволить розширити розуміння

процесів управління капіталом та розробити практичні рекомендації для підприємств з метою оптимізації їхньої фінансової діяльності.

Об'єкт дослідження: капітал підприємств в Україні.

Предмет дослідження: структура та ефективність використання капіталу.

Методи дослідження включають аналіз фінансової звітності, порівняльний аналіз, статистичний аналіз. Пропозиція апробована через застосування відомих методів аналізу в українських умовах та на основі офіційної фінансової звітності підприємств.

Структура курсової роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, які складаються з двох підрозділів, висновків, списку використаних джерел (26). В роботі присутня 1 таблиця. Загальний обсяг курсової роботи становить 34 сторінки, з яких 29 сторінок складає основна частина.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Визначення сутності та структури капіталу підприємства

Поняття капіталу є одним із найбільш розповсюджених у фінансовій науці і використовується в різних контекстах. Однак не існує єдиної точки зору щодо його змісту та економічної інтерпретації, оскільки капітал може мати різні прояви та визначення, залежно від контексту та завдань дослідження [1, с. 129].

У деяких випадках капітал розглядається як усі активи, які належать підприємству, незалежно від джерел їхнього формування. Інші автори обмежують капітал виключно активами, які створені за рахунок власних та довгострокових позичкових засобів, виключаючи короткострокові зобов'язання. Третій підхід виключає зі збалансованого показника капіталу товарний кредит, отриманий від постачальників [2].

Капітал підприємства є складною категорією, яку не можна обмежити лише фінансовими аспектами, оскільки вона має важливий соціально-економічний вимір. Цей поняття є змінним у часі і просторі та має значний вплив на економіку та суспільство в цілому.

Капітал підприємства включає всі фінансові та економічні ресурси, які використовуються для отримання прибутку та розвитку суб'єкта господарювання. Він виступає як інвестиційний та виробничий ресурс, а також надає аналітичну інформацію для управління підприємством на основі циклу капіталу [3, с. 286].

Формування капіталу підприємства базується на ряді принципів, включаючи врахування перспектив розвитку, забезпечення відповідності між капіталом та активами, оптимізацію його структури та мінімізацію витрат.

Крім того, важливо забезпечити ефективне використання капіталу в процесі функціонування підприємства [4].

Структура капіталу є концепцією, що використовується у сучасному фінансовому аналізі для опису співвідношення між джерелами власного та позичкового фінансування, яке обрано підприємством для втілення своєї ринкової стратегії. В останні часи цей термін часто замінюється поняттям «фінансовий важіль», що відбувається не випадково. Важіль у фінансах є інструментом, який полегшує або посилює ефект вкладених зусиль. Залучення позичкового капіталу повинне сприяти стратегічним цілям власника. У фінансовому контексті термін "фінансовий важіль" нагадує нам про поширену практику використання позичкових коштів для здійснення довгострокового розвитку, з метою збільшення ринкової вартості активів підприємства [5, с. 22].

Склад та структура капіталу підприємства формуються під впливом виробничих, економічних та організаційних факторів. В різних сферах діяльності вагомість капіталу може відрізнятися: у виробництві машин переважаючим елементом є амортизаційні відрахування, в легкій промисловості і торгівлі значна частка належить заробленому прибутку.

Однак на різних етапах розвитку підприємство може мати різний склад та структуру капіталу. Наприклад, на початковому етапі воно може фінансуватися за рахунок власних або позичкових засобів, а з часом зароблений прибуток стає важливою складовою капіталу. Кінцева структура капіталу визначається аналізом впливу різних джерел додаткового капіталу на робочий капітал та зміни в співвідношенні власного та позичкового капіталу.

Розглянемо детальніше склад капіталу підприємства:

1) Власний капітал: Це фінансові ресурси, які належать підприємству без зобов'язань перед третіми особами. Включає в себе статутний капітал, нерозподілений прибуток, вартість нематеріальних активів (таких як права на торговельні марки, патенти тощо) та інші капітальні вкладення від власників.

2) Позичковий капітал: Це грошові кошти або майно, що надається підприємству за умови повернення в майбутньому з урахуванням відсотків або інших умов. Включає в себе кредити, облігації, банківські позики та інші зобов'язання перед кредиторами.

3) Людський капітал: Це знання, навички та вміння працівників, які вони приносять на робоче місце. Включає в себе освіту, досвід роботи, кваліфікації та інші фактори, які впливають на продуктивність працівника.

4) Матеріальний капітал: Це фізичні ресурси, такі як земля, будівлі, обладнання та інфраструктура, які використовуються для виробництва товарів або надання послуг. Включає в себе основні засоби, запаси сировини та інші матеріальні активи.

Отже, структура капіталу підприємства формується за участю як внутрішніх, так і зовнішніх джерел, що залежить від фінансового розвитку самого підприємства та фінансового ринку країни. Вона впливає на різні аспекти діяльності, такі як фінансова стійкість та платоспроможність, а також результати фінансової, операційної та інвестиційної діяльності.

Таким чином, структура капіталу визначає співвідношення власних, позикових та інших залучених ресурсів у фізичній та нематеріальній формі, яке формується підприємством у процесі його фінансово-господарської діяльності для подальшого фінансування. Існують дві основні схеми формування структури капіталу підприємства: перше - це змішане фінансування, коли капітал складається з власних та позичкових коштів у різних пропорціях, і друге - це повне самофінансування, де капітал формується виключно за рахунок власних коштів та резервів [2].

Підприємство, яке використовує лише власний капітал, має найвищий рівень фінансової стійкості, проте така стратегія може обмежити темпи розвитку і не використовує всі фінансові можливості для збільшення прибутку. У деяких ситуаціях керівництво підприємства може бути змушене звертатися до позичкового капіталу через обмеженість власних фінансових ресурсів, що може бути викликано неможливістю виплати дивідендів,

неефективністю розміщення додаткових акцій тощо. Позичковий капітал, хоч і привабливий з точки зору відносної дешевизни, має свої обмеження через зростання ризику для власників власного капіталу [5, с. 74].

Отже, структура капіталу підприємства визначається співвідношенням власних, позикових та інших залучених ресурсів і грає ключову роль у його фінансовій стійкості та можливостях розвитку. Використання лише власного капіталу може забезпечити стабільність, але також може обмежити потенційні можливості зростання. У разі обмеженості власних ресурсів позичковий капітал стає привабливою альтернативою, проте залучення його пов'язане зі зростанням ризику для власників. Таким чином, вибір структури капіталу є стратегічно важливим рішенням, яке впливає на ефективність фінансово-господарської діяльності та розвиток підприємства в цілому.

1.2. Теоретичні засади управління капіталом підприємства

В умовах сучасного бізнесу ефективне управління капіталом підприємства стає ключовим елементом успішної діяльності. Теоретичні засади управління капіталом визначають стратегії і методи, які дозволяють оптимізувати використання ресурсів, максимізувати прибутковість та забезпечувати фінансову стійкість підприємства. Враховуючи складність сучасного економічного середовища, важливо розглядати теоретичні аспекти управління капіталом як основу для розробки стратегій, спрямованих на досягнення конкурентних переваг та стабільного розвитку підприємства.

Важливою аспектом управління фінансами є розподіл капіталу підприємства на дві основні категорії: основний та оборотний. Основний капітал інвестується у необоротні активи, такі як основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції та нематеріальні активи. З іншого боку, оборотний капітал вкладається в оборотні активи підприємства, такі як запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та поточні фінансові інвестиції [6, с. 41].

Крім того, виокремлюють капітал за організаційно-правовою формою діяльності, таку як акціонерний, пайовий та індивідуальний капітал. Інша систематизація базується на характері використання капіталу: робочий капітал, що безпосередньо бере участь у господарській діяльності та формує доходи, та неробочий капітал, який інвестується в неактиви, що не безпосередньо приносять прибуток. За останнім критерієм можна виділити споживаючий капітал, що витрачається після розподілу на споживання, та нагромаджуваний капітал, що формується за рахунок капіталізації прибутку та дивідендних виплат.

Ця систематизація дозволяє здійснювати більш цілеспрямоване управління формуванням та використанням капіталу підприємства для досягнення його фінансових цілей.

Управління капіталом — це система принципів і методів, спрямованих на розробку та виконання управлінських рішень, що стосуються оптимального формування капіталу з різних джерел та його ефективного використання у різних аспектах господарської діяльності підприємства. Також можна визначити управління капіталом як вплив підприємства на капітал з метою максимально ефективного його використання у процесі господарської діяльності.

Управління капіталом — це система принципів і методів, спрямованих на розробку та виконання управлінських рішень, що стосуються оптимального формування капіталу з різних джерел та його ефективного використання у різних аспектах господарської діяльності підприємства [7, с. 259]. Також можна визначити управління капіталом як вплив підприємства на капітал з метою максимально ефективного його використання у процесі господарської діяльності.

Управління капіталом підприємства часто недооцінюється, хоча й відіграє ключову роль у досягненні його прибутковості та зростання вартості. Багато фінансових менеджерів зазвичай зосереджуються на розподілі капіталу під час річного бюджетування, приділяючи увагу, переважно,

фінансуванню конкретних проектів, а не стратегічному управлінню капіталом [8, с. 194].

Управління капіталом є постійним процесом, який потребує систематичної уваги та комплексного підходу. Загалом, воно включає дві основні функціональні підсистеми: управління формуванням капіталу та управління його використанням. Ці підсистеми тісно взаємопов'язані та діють в рамках єдиної стратегії управління капіталом підприємства.

Управління капіталом підприємства відбувається в межах чинного правового середовища, керуючись загальними принципами та спрямоване на виконання різноманітних стратегічних та тактичних завдань, визначених службами фінансового менеджменту підприємства. Хоча загальний перелік таких завдань можна побачити на схемі, безпосередні завдання формуються індивідуально для кожного підприємства на конкретний період часу, враховуючи його програму розвитку та пріоритети. Ці завдання часто визначають конкретні показники, які необхідно досягти. Таким чином, ефективність управління капіталом підприємства можна оцінити на основі виконання ними керівництвом поставлених завдань.

У процесі управління капіталом підприємства реалізується широкий спектр завдань, які впливають на його ефективність та доходність. Одним із ключових завдань є оптимізація структури капіталу, яка включає загальний аналіз, оцінку впливових факторів, вжиття заходів для підвищення фінансової рентабельності та мінімізації фінансових ризиків, а також формування цільової структури капіталу.

Загальноприйнятою думкою є те, що в структурі капіталу підприємства важливо, щоб власний капітал складав якнайбільшу частку. Це забезпечує фінансову стійкість та незалежність підприємства. Власний капітал має ряд переваг порівняно з позиковим: простота залучення, здатність до генерації вищих прибутків, відсутність додаткових витрат на відсотки за кредит, сприяння зміцненню платоспроможності та фінансової стійкості, а також низький ризик банкрутства [9, с. 143].

Однак, для ефективної діяльності великих промислових підприємств у сучасних умовах виключно власний капітал недостатній. На практиці, використання позикових коштів часто ефективніше, а навіть необхідне. Більше того, залучення позик дозволяє розширити обсяг фінансування, що неможливо досягти лише за рахунок власних ресурсів. Хоча ризик банкрутства зменшується при зростанні частки власного капіталу, використання позикового капіталу також має свої переваги: вартість позикового капіталу зазвичай менша, а відсотки за користування кредитом сплачуються до оподаткування [10, с. 118].

При залученні позикових коштів варто надавати перевагу довгостроковим зобов'язанням, оскільки короткострокові зобов'язання є більш ризиковими. Зазвичай, інвестиційні та інноваційні проекти фінансуються за рахунок довгострокових зобов'язань.

Оптимальне співвідношення між власним та позиковим капіталом є індивідуальним для кожного підприємства на певний період часу.

Для підвищення ефективності управління капіталом підприємства, його керівництво має зосередити основну увагу на наступних напрямках: максимізація використання внутрішніх ресурсів для формування капіталу, що може бути досягнуто шляхом підвищення рентабельності та збільшення оборотності власного капіталу; оптимальне обмеження використання зовнішніх джерел для формування капіталу, з урахуванням вартості залученого капіталу; забезпечення контролю за середньозваженою вартістю залученого капіталу підприємства, щоб уникнути перевищення її рівня над показниками рентабельності власного капіталу та рентабельності інвестицій.

Висновок до розділу 1

Висновуючи з розділу 1, можна зробити висновок, що теоретичні аспекти капіталу підприємства виявляються вкрай різноманітними і важливими для ефективного управління. Аналізуючи різні аспекти структури

капіталу, можна побачити, що відповідна політика формування і використання капіталу є критичною для фінансової стабільності та розвитку підприємства. Зазначені у розділі теоретичні засади дозволяють зрозуміти важливість оптимального співвідношення між власним та позиковим капіталом, а також методи та стратегії для досягнення цієї мети. Отже, розділ 1 надає необхідну теоретичну базу для подальшого дослідження і практичного застосування управління капіталом підприємства.

Схожість

Джерела з Інтернету

133

2	http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/dec/20450/lubkey.pdf	4 джерела	1.97%
3	http://www.agrosvit.info/pdf/9_2020.pdf	10 джерел	0.94%
4	https://mydisser.com/en/catalog/view/45/383/533414.html	5 джерел	0.9%
6	http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/7928	7 джерел	0.51%
7	https://vo.uu.edu.ua/pluginfile.php/641048/mod_folder/content/0/%D0%9A%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%	23 джерела	0.43%
8	https://docplayer.net/49482689-Teoretiko-prikladni-zasadi-rozvitku-kritichnogo-mislennya-uchniv-na-urokah-istoriyi-	30 джерел	0.38%
9	http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/14076/3/petrov_disser.pdf	3 джерела	0.38%
10	https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81747	8 джерел	0.38%
11	http://www.vtei.com.ua/doc/2023/konf2707/zb_fin.pdf	2 джерела	0.34%
12	http://efp.in.ua/public_html/uploads/articles/files/38/1085/efp_19_Kovalyk_Levchuk_4.pdf		0.34%
13	http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/11950	30 джерел	0.34%
14	https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/%D0%A2%D0%BE%D0%BC_14.PDF	2 джерела	0.34%
15	http://vmuroi.zt.ua/20180423_1020.pdf	3 джерела	0.34%
16	https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/62625/1/%d0%a4%d0%9a%d0%9d%d0%a2_2023_123_%d0%9a%d0%be%d1%81%d1%9...		0.34%
17	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/94039/1/Vorobjov_Mag_rob.pdf		0.34%
18	http://nmetau.edu.ua/file/sokirinska_strahoviy_menedzhment.pdf	3 джерела	0.34%

Джерела з Бібліотеки

28

1	Студентська робота	ID файлу: 1016203869	Навчальний заклад: Open International University of Hu	10 джерела	2.01%
5	Студентська робота	ID файлу: 1015841157	Навчальний заклад: Open International University of Hu	2 джерела	0.77%
19	Студентська робота	ID файлу: 1015959895	Навчальний заклад: Open International University of Hu	16 джерела	0.34%